

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Multian kunta

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Katri Lehti
- Nimike: kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: katri.lehti@multia.fi
- Puhelinnumero: 040-3016201

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 500 000 euroa.

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Multian kunta sai vuonna 2024 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 215 000 euroa. Harkinnanvarainen valtionosuus on käytetty silloisen hakemuksen mukaisesti vesiongelman kustannuksiin, työllisyyden kuntaosuuden kustannusten nousuun ja tilakaupasta saamatta jääneiden tulojen kattamiseen. Kustannusvaikutus oli noin 220 000 euroa.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Taseen kattamaton alijäämä

Multian kunnalla on taseessa kattamatonta alijäämää 385 362,98 euroa. Alijäämä on muodostunut taseeseen vuosien 2022 ja 2023 tilinpäätöksistä. Näiden vuosien aikana kunta joutui maksamaan Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin alijäämiä kattamisvelvollisuuden takia yhteensä 585 022 euroa. Kunta toteutti kyseisenä aikana hyväksytyä talouden tasapainotusohjelmaa, mutta näihin Sairaanhoidopiirin alijäämän kattamisvelvollisuuteen kunta ei voinut omalla päätöksenteolla tai toimenpiteillä vaikuttaa.

2. Kunnan tytäryhtiö on joutunut talousvaikeuksiin. Tällä hetkellä Vuokra-asunnoilla on noin kymmenen asuntoa, jotka vaativat korjaustoimenpiteitä. Pintaremonttia sekä suurempaa korjausta esim. kylpyhuoneremonttia. Koska korjaustoimenpiteisiin ei ole varaa, uusia vuokralaisia/asukkaita ei saada asuntoihin. Vuokratulot ovat olleet saamatta kesästä 2024 alkaen. Vuokratulojen määrä kesästä 2024-elokuuhun 2025 on 79 800 € (5700 €/kk*14kk).

3. Kunnan osuus työttömyystuista

Kesäkuun 2025 työllisyyskatsauksessa kunnan pitkäaikaistyöttömien osuus työttömien määrästä on 50 %. Kelalle maksettavat "sakkomaksut" ovat toteutumassa 12,35 % talousarviota enemmän. Hyvinvointialueen säästötoimien vuoksi erityisesti työtoimintaan ei enää ohjaudu pitkäaikaistyöttömiä. Tukien maksamien vaikutus vuoden 2025 tilinpäätökseen on 20 000 euroa.

4. Keittiön loppuminen Multialta

Yhtiöittämisvelvoitepakon myötä kunta yhtiöitti ruokapalvelunsa. Kolmen kunnan ja hyvinvointialueen kesken perustettiin in house-yhtiö vuoden 2023 alussa. Kunta sijoitti yhtiöön pääomaa 186 990 euroa sen perustamisvaiheessa. Yhtiön osakkaat ovat yhtiökokouksessa tänä vuonna tehneet kunnan vastustuksesta huolimatta päätöksen, että kunnan ainoassa keittiössä lopetetaan ruoan valmistus vuoden 2025 lopussa. Kunnan vuokratulot loppuvat vuonna 2026 ja kunta joutuu järjestämään vuoden 2025 aikana palvelut niin, että koulun ja päiväkodin lapset ja nuoret saavat ruoan vuoden 2026 alusta. Yhtiön hallitus on päättänyt kesäkuussa myös, että Multian ateriahinnat nousevat 1.8.2025 alkaen. Hinnat nousevat alimmillaan 10,7 % ja suuremmillaan 71,4 %. Ateriahintojen korotus nostaa loppuvuodesta ateriamaksuja arviolta 20 000 euroa.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuutta vuosina 2023–2024. Korotusta olemme saaneet vain vuonna 2024. Vuonna 2023 haimme 527 000 euroa. Kunnalla on vuoden 2024 lopussa alijäämää 385 362,98 euroa. Vuonna 2021 saimme melkein alijäämän katettua, mutta vuosien 2022 tilinpäätös (-87 343,95 €) ja vuoden 2023 tilinpäätös (-409 702,48 €) lisäsivät alijäämää. Vuoden 2024 tilinpäätös oli positiivinen 133 406,87 €. Vuosi 2023 oli kunnan talouden kannalta merkittävä. Tasapainottamisohjelman toteutuneista toimenpiteistä huolimatta valtionosuuksien odotettua suurempi leikkaus, sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisvelvollisuudet ja sote-siirtymän kustannukset ovat aiheuttaneet suuria haasteita taloudellisen tasapainon löytymiselle.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

- Määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden vähentäminen kaikilla toimialoilla
- Eläköityneiden ja muuten vapautuneiden virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen kaikilla toimialoilla silloin kun se on ollut mahdollista
- Virkojen ja toimien yhdistäminen
- Lomarahen vaihtaminen vapaaksi
- Toimien ja tehtävien ulkoistaminen
- Kiinteistöveroprosenttien nostaminen
- Palkattomat vapaaehtoiset vapaat
- Investointien tason rajaaminen
- Hankinnat minimiin
- Hintojen ja taksojen tarkistaminen
- Omaisuuden myyminen
- Avustusten pienentäminen

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Multian kunnanvaltuusto hyväksyi 2.6.2025 § 35 talouden tasapainotusohjelman vuosille 2025–2026.

Talouden tasapainotusohjelman tavoitteena on vuosien 2025–2026 aikana kattaa kunnan alijäämä 385 362,98 euroa. Tasapainotustoimenpiteiden yhteisvaikutukset ovat 391 900 euroa. Toimista 235 200 euroa kohdistuu vuodelle 2025 ja 156 700 euroa vuodelle 2026. Toimenpiteistä 75 500 euroa kohdistuu henkilöstöön, 54 400 euroa palvelujen ostoihin, 41 000 euroa aineisiin ja tarvikkeisiin ja 221 000 euroa tulojen lisäykseen.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Valtiovarainministeriö on käynnistänyt arviointimenettelyn ja asettanut arviointiryhmän syksyllä 2025, missä yhdessä kunnan kanssa selvitetään mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palveluiden edellytysten turvaamiseksi, koska kuntalain 118 §:n mukaiset kriisikuntakriteerit täyttyvät.

Multialla 22.9.2025

Katri Lehti, kunnanjohtaja

Multian kunta

Liitteet: Talouden tasapainotusohjelma 2025–2026

Multian kunta

Talouden tasapainotuksen toimenpideohjelman 2025-2026

Tasapainotusraami, joka sisältää kertyneen kumulatiivisen alijäämän

Tulosalue	Toimenpiteiden		-385 370,00 Säästöt/yht.
	2025	2026	
Kunnanvaltuusto			
Lautakunnat			
	Omaisuuksien realisointi (tulo)	10 000,00	15 000,00
	Meisättöjen myynti (tulo)	5 000,00	92 000,00
	Tuottavan omaisuuden myynti (puunmyynti)	50 000,00	50 000,00
		147 000,00	157 000,00
Kunnanhallitus			
Hallintopalvelut			
	Lomarahojen vaihtaminen vapaaksi + talkoovapaat 80 % työaika haluaville Kunnanvirasto auki 4 pv/viikossa	17 000,00	25 500,00
		8 500,00	25 500,00
Sivistystoimi			
Varhaiskasvatus			
	Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden vähentäminen Lomarahojen vaihtaminen vapaaksi + talkoovapaat	7 000,00	18 000,00
		10 000,00	16 000,00
Penuskoetus			
	Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden vähentäminen Maksujen ja taksojen tarkistus ei lakisääteisten toimintojen osalta (tulo)	7 000,00	14 000,00
		9 000,00	9 000,00
Vapaa-aikapalvelut			
	Maksujen ja taksojen ja vuokrien tarkistus ei lakisääteisissä palveluissa (tulo)	1 500,00	3 000,00
	Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden vähentäminen Soveltava liikunta	3 500,00	9 000,00
		10 000,00	10 000,00
	Avustus määrärahojen vähentäminen	10 000,00	20 000,00
		43 000,00	89 000,00
Tekninen toimi			
Tilapalvelut			
	Henkilöstömitoitus	25 000,00	25 000,00
	Talkoovapaat	4 500,00	9 000,00
	Leasingauto jätetään hankkimatta	7 200,00	14 400,00
	Vuokra-asunnot rahanmääriä kilpailutus	10 000,00	10 000,00
	Traktorien myynti/kulut	25 000,00	32 000,00
	Perusmaksun korotus	7 000,00	12 000,00
	Vesihuolto	12 000,00	12 000,00
	Käyttömaksun tarkistus	8 000,00	8 000,00
		90 700,00	143 400,00
Tasapainotustoimenpiteiden vaikutukset yhteensä	235 200,00	156 700,00	391 900,00